

předkové přesně věděli, jak pracovat podle cyklů sluneční energie, a byli vynikající zahradníci, protože rozuměli rytmu přírody a pracovali podle něj. To však neznamená, že první zahradník není důležitý nebo že je povrchní. Jeho nasazení, jeho oddanost zahradě jsou neocenitelné, v případě nouze je vždy po ruce alespoň jeden spolehlivý zahradník. I když tu zdánlivě ještě není žádná úroda ke sklizení, připravuje se na příští cyklus nebo vylepšuje plot. Pokud druhý zahradník představuje přírodní rovnováhu a třetí moudrost, představuje první zahradník vytrvalost. Je spolehlivý a je zárukou, že půda a vegetace budou vždy opečovávány. V životě jsou potřeba všichni tři zahradníci a všichni tři projevují skutečné vědomí odpovědnosti.“

Anselm Grün, Jochen Zeitz – Bůh a peníze

Kouzelný diář

Každý den ráno si velitel procházel stránky svého diáře a poté vykonal všechno, co tam bylo zapsáno. Diář si začal pohrávat s následující myšlenkou: „Jsem to vlastně já, kdo tady velí. Jsem to já, kdo plánuje denní program pro svého velitele. Já jsem důležitější než on!“ Diář se skutečně tvářil a choval veledůležitě, ale měl dobré srdce. Proto se začal bát o svého pána, kterého vídával stále více unaveného a napjatého. „Ted' se musím do věci vložit já!“ řekl diář a začal měnit, co bylo zapsáno na jeho stránkách. Namísto „Schůzka s vévodou Stavitelem“ napsal „Jít na koncert“. A tak šel toho dne jeho pán na koncert a strávil překrásný podvečer. Místo „Jít na konferenci profesora Velemoudrého“ napsal „Jít se najíst do restaurace s celou rodinou“. Namísto zápisu „Mimořádná práce v kanceláři“ napsal „Zahrát si se svým synem Albertem loutkové divadlo“. Po několika dnech už neměl onen důležitý muž tvář tak napjatou a vystresovanou, nebyl už smutný, často se smál. I u nich doma byli všichni mnohem spokojenější. A to všechno zásluhou kouzelného diáře!

Snad se jich dá ještě několik koupit: hleďte ho, a jen co ho naleznete, darujte ho někomu důležitému ve vašem životě.

Pino Pellegrino – Příběhy pro osvěžení duše

Čtyři osoby

Kdesi v daleké zemi žily čtyři osoby, které se jmenovaly Každý, Někdo, Kdokoli a Nikdo. Když bylo zapotřebí vykonat nějakou práci, Každý byl přesvědčený, že Někdo by to měl udělat. Někdo to měl sice udělat, ale nakonec to neudělal Nikdo. Skončilo to tak, že Kdokoli obvinil Někoho, protože Nikdo neudělal to, co měl vykonat Každý.

Pino Pellegrino – Příběhy pro osvěžení duše

Prameny, odkazy

Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Lukáše; Paul-Gerhard Müller – Evangelium sv. Lukáše – Malý stuttgartský komentář; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz;

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti. Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

16. neděle v mezidobí – cyklus C

21. července 2013

³⁸Ježíš přišel do jedné vesnice, kde ho přijala do domu nějaká žena, jménem Marta. ³⁹Měla sestru, která se jmenovala Marie. Ta se posadila Pánu k nohám, a poslouchala jeho řeč. ⁴⁰Marta měla plno práce s obsluhou. Přistoupila k němu a řekla: „Pane, nezáleží ti na tom, že mě má sestra nechala obsluhovat samotnou? Řekni jí přece, ať mi pomůže!“ ⁴¹Pán jí odpověděl: „Marto, Marto! Děláš si starosti a znepokojuješ se pro mnoho věcí. ⁴²Ano, jen jedno je třeba. Marie si vybrala nejlepší úděl a ten jí nikdo nevezme.“

Lk 10,38-42

Úvod k meditaci

Marta se těšila z návštěvy, ale zároveň propadla úzkostné starosti. Marta má Pána Ježíše ráda stejně jako Marie! I ona ráda Mistra poslouchala. Ale teď chtěla, aby jí Marie pomohla připravit pohoštění, aby potom obě mohly chvíli posedět s Mistrem a posílit se jeho slovy.

Ježíš nás vychovává ke klidu, k vnitřnímu pokoji v tom, co konáme, když to konáme jako vůli Boží. Marie silně vnímá Ježíšem tak často opakovaná slova o jeho blížícím se konci. Ona vidí vůli Boží jednoznačně v tom, že chce ještě cosi získat od Krista, když už ho brzy ztratí. Vidí, co ještě může a chce získat, ne to, co má Pánu dát. Zná ho jako toho, který chce víc dát než brát. Ježíš chce více sloužit než být obsluhován.

Marta propadá nepokoji z přemíry starostí. Je nervózní, že nestačí všechno udělat podle svých představ. Jak si často i my připouštíme, že je moc práce a málo času? Musíme také přezkoumávat systém našich přesvědčení a zvyklostí podle Ježíšova měřítka a být připraveni k opravám. Potřebujeme svobodu vůči všem nátlakům osobních zvyklostí, konzumu a životní úrovně. Nesmíme jednoduše přebírat, co je předkládáno našim okolím jako obvyklé, nutné a správné. Možná jsme spíše propadli tomu, jak do málo času, našeho dne, našeho života chtít tolik dát. Pak snadno vidíme i víc než je třeba. Staráš se a znepokojuješ pro mnohé.

Ježíš staví na první místo naslouchání jeho slovu. Potřebujeme čas pro klid a rozvahu, pro modlitbu. Ježíš nechce příčinlivou aktivitu, která vždy ví, co je správné a co je tudíž třeba dělat, nýbrž chce nejprve rozvahu a klid, se kterými člověk naslouchá, přemýšlí, nechá si říci, co je skutečně důležité a co je třeba činit.

Ježíš dává Martě i nám pochopit, že se máme více ptát na skutečná přání druhých a nepředpokládat, že je známe. Co opravdu potřebují moji bližní (kromě materiálních potřeb)? Nejlepší materiální zabezpečení nemůže nikdy dát uspokojení základní potřeby: mít na sebe navzájem čas, naslouchat si v trpělivosti a lásce a být si navzájem nablízku.

Příběh je chválou splněné Boží vůle, chválou klidu a pokoje. Chválou touhy být s Ježíšem a mnoho od něho získat, víc než mu my můžeme dát.

Svým jednáním neodsuzuje Ježíš Martinu aktivitu a starostlivost jako na něco špatného, nýbrž přiděluje jim náležité místo.

1. čtení:
Gn 18,1-10a

2. čtení:
Kol 1,24-28

Evangelium:
Lk 10,38-42

Srovnání:
³⁸⁻⁴⁰Jan 11,1.5;
12,2-3;
³⁸⁻⁴²Mt 6,33-34

Výklad biblického textu

Kontext: Ježíš byl dvakrát přijat v domě farizeje a dvakrát v domě hříšníka; hříšníci ho přijali s radostí, farizeové kriticky. Marta také prokáže pohostinnost, ale skutečně přijetí se Ježíšovi dostává u Marie.

v. 38: *přijala ho do domu nějaká žena* – Pro muže bylo nepatřičné, když mu byla hostitelkou žena

jménem Marta – Přeloženo z aramejštiny znamená paní. Oproti tomu je Ježíš skutečný Pán a kritizuje nesprávné postoje Marty.

v. 39: *Ta se posadila Pánu k nohám* – Podle rabínského chápání bylo vyučování a poučování určeno pouze mužům. Ženy byly vyloučeny z jakéhokoli vyučování. V židovském světě neměla totiž žena význam v oblasti nábožensko-právní, ani v oblasti politicko-sociální. Nebylo jí například dovoleno veřejně číst z Tóry. Ježíš však převrací toto zažitě židovské chápání a uznává ženy jako rovnocenné.

poslouchala jeho řeč – Tématika naslouchání hraje zvláštní roli v Lukášově evangeliu: člověk, který postavil dům na skále (Lk 6,46-48); podobenství o rozséváči (Lk 8,15); kdo slyší Boží slovo a podle něho jedná je Ježíšovým příbuzným (Lk 8,21). Naslouchání neznamená únik od povinností nebo odpovědnosti, nýbrž jen ukazuje, že naslouchání slovu předchází jakékoli činnosti.

v. 40: *měla plno práce s obsluhou* – Kdo poslouchá „lež“ Božího nepřítele, toho pojme strach: začne se znepokojovat, a tím více zakalovat svůj život a stále méně chápat.

Pane, nezáleží ti na tom – Zaznívá zde nadřazenost nejen vůči sestře, nýbrž i snaha imponovat Ježíšovi, i když ho uznává jako Pána. Marta touží po tom, aby Pán uznal, že ona ví, co se má dělat a dělá to správně.

v. 41: *Marto, Marto!* – Dvojí oslovení je slavnostní povolání podobně jako u Mojžíše (Ex 3,4), Samuela (1 Sam 3,10), Šavla (Sk 9,4).

K tématu

Je pochopitelné, že si člověk dělá starosti o svůj život a o svou budoucnost, neboť jeho bytí je v tomto světě ohroženo. Ale nejistá existence by ho neměla hnát do úzkostlivé starosti, nýbrž v něm vzbudit důvěru, že sám Bůh se o něj postará. (...) Jsou to slova, která mají dnes stejnou platnost jako kdysi. I pro nás platí zásada: „Nejprve tedy hledejte Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno vám bude přidáno“ (Mt 6,33). Smyslem není to, že nebudu smysluplně a odpovědně plánovat svou pozemskou existenci, neboť určité zaopatření a zajištění je nezbytné. Otázkou však zůstává, co je mým hlavním cílem. Jestliže budu kroužit pouze kolem sebe a kolem svého strachu, bude celý můj život sžírán obavou a já se budu neustále pln neklidu rozhlížet po nových cestách, které mi umožní určité zajištění. Pohled na Boží království však relativizuje mou starost. Mohu se do jisté míry zabezpečit proti krádeži, avšak nemohu jí zcela zabránit. Mohu si platit nadstandardní životní pojištění, avšak nemohu si tím prodloužit život. Nemám žádnou záruku zdravého života a vysokého věku. Jsem v Božích rukou. Rozhodující je, že Boží království přijde, že Bůh bude vládnout také ve mně. Jestliže ve mně vládne Bůh, nebudou mne sužovat

starosti. Bůh mne osvobodí od bůžků tohoto světa, ke kterým se tak úzkostlivě upínám a kteří mi nikdy nedopřejí pokoje, dokud nebudu zcela jejich.

Úzkostlivá starostlivost zatemňuje ducha. Budu se sice starat o svou budoucnost, avšak nebudu jednat rozumně. Strach mne požene k nesmyslným výdajům a zajištěním. Ježíš nás chce od tohoto úzkostlivého strachu osvobodit, abychom mohli převzít rozumnou odpovědnost za sebe a svou rodinu. Umění spočívá v zajištění budoucnosti a zároveň v umění dokázat se oprostít od starostí. Mám dělat to, co je v mých silách, a poté vše s důvěrou přenechat Bohu. Jako správce kláštera vím, že jsem zodpovědný za řádné financování zabezpečení kláštera a všech jeho zaměstnanců. Ale pokud mne budou starosti spojené se zajištěním kláštera pronásledovat i v modlitbě, pak není něco s mou duší v pořádku. Pak už mi jde hlavně o sebe samého, nikoliv o Boha a jeho království. Chci se ospravedlnit před lidmi a vypadat před nimi dobře. Už mi nejde o Boží spravedlnost, o důvěru, že Bůh učiní to nejlepší.

Anselm Grün – Pokoj v srdci

„Tři zahradníci se starali o velkou zahradu. První ustavičně a dlouho pracoval a svou část zahrady opustil teprve tehdy, když vymýtil všechny plevele a svezil celou úrodu. Druhý zahradník nenapracoval tolik hodin, ale když si zahrada žádala jeho pozornost, protože došlo k obilí nebo hrozilo sucho, pracoval ještě více než první zahradník. Třetí zahradník se rozhodl, že potřebuje čas na to, aby zkoumal sám sebe, a přestávku, aby přezkoumal své poslání a směřování svého života. A tak zahradu tu a tam opouštěl. Který zahradník si byl své odpovědnosti skutečně vědom?“

Patrně odpovíme: „Největší pocit odpovědnosti jednoznačně projevil první zahradník, protože pracoval nejvíce.“ Nebo: „Určitě ten druhý zahradník, toho pro péči o zahradu potřebujeme. Ví, že musí tvrdě pracovat, když na to přijde.“ Kdo z nás by vybral třetího zahradníka, který zdánlivě nechává ležet zahradu ladem a nenese za nic odpovědnost?

Mistr, který nám výše uvedenou hádanku položil, obrátí naše myšlenky jiným směrem: „Má odpověď je, že skutečné vědomí odpovědnosti projevili všichni tři. Potřebujeme je všechny, a to nejen při péči o zahradu. Odpovědnost se vždy netýká pouze úkolů, které jsou právě před námi. Někdy jen neposloucháme svůj vnitřní hlas, který nám z vyšší perspektivy radí, abychom práci na zahradě uspořádali jinak. Kdo tomuto hlasu naslouchá, musí někdy také zanechat toho, co po celá léta bezmyšlenkovitě dělal. S dostatečným odstupem poznává své chyby a nové cesty, jak do budoucna pracovat účinněji. Tímto způsobem se může stát lepším zahradníkem. Někdy je důležité vstoupit na novou rovinu, abychom tento vnitřní hlas zaslechli. Vede nás k nové vizi, na novou cestu nebo do nové zahrady.“ A dále pokračuje: „Odpovědnost není jen povinnost skládat účty nadřazeným a rodině. Existuje také odpovědnost vůči něčemu daleko většímu – Bohu, vyššímu já a Zemi. Nebudme proto příliš přísní k třetímu zahradníkovi, který se svými přestávkami možná učí, jak pracovat lépe, ne-li dokonce tvrději, nebo který možná převezme jinou zahradu s lepšími plodinami. Nepohrdejme také druhým zahradníkem jen proto, že nepracuje vždy. Naučil se postupovat v souladu se životním cyklem. Podobně jako příroda šetří i on energií, když semeno ještě nečinně spočívá v zemi. Zato se připravuje na to, že bude pracovat dvakrát tak tvrdě, až bude potřeba rychle sklídit úrodu, než přijde mráz. Naši